

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. / [Електронний ресурс] <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/8073>

4. Про мисливське господарство та полювання: від 22 лютого 2000р. / [Електронний ресурс] <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>

5. Проців О.Р. Аналітичний звіт: Аналіз законодавчої бази мисливського господарства України та розробка покращених пропозицій / А. -Т. Башта, В.Р. Бурмас, А.В. Сагайдак, П.Б. Хоєцький / у рамках функціонування регіональної програми «Правозастосування та управління в лісовому секторі країн східного регіону дії європейського інструменту сусідства і партнерства-2» (ENPI East FLEG II), 2014.

Овчаренко К.В.

студентка,

Науковий керівник: Луц Д.М.

кандидат юридичних наук, старший викладач,

Запорізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Нині виникає ситуація коли недостатня забезпеченість фінансовими ресурсами підприємств призводить до неефективності та збитковості їх діяльності. Найбільш гостро дана проблема постала для підприємств агропромислового комплексу. Тому одним із ефективних кроків у даному напрямі має стати обґрунтування системи заходів щодо створення дієвих механізмів стимулювання інноваційної діяльності.

Окремі питання державного регулювання інноваційної діяльності в аграрній сфері знайшли відображення в працях вітчизняних науковців, серед яких: І.А. Бланка, Б.В. Гунського, О.В. Мертенса, О.М. Полякова, В.П. Савчука, М.І. Кисіля, М.С. Герасимчука та ін.

Вирішальними в агропромисловому виробництві є інновації. Інновації у сфері АПК зазвичай формуються шляхом динамічної взаємодії значної кількості агентів, зайнятих у вирощуванні, обробці, пакуванні, дистрибуції та споживанні або подальшій переробці продукції АПК. Відповідно, ці агенти задіяні у різних сферах: метрологія, стандарти безпеки, молекулярна генетика, інтелектуальна власність, ресурсна економіка, харчова хімія, логістика тощо. Для виникнення інновацій взаємодія між цими групами осіб має бути відкритою та заснованою на найбільш відповідних знаннях [1].

Законодавче забезпечення формування інновацій та інноваційної діяльності розпочалося ще в 2002 році, з прийняттям Закону України «Про інноваційну діяльність», який визначає основні напрями розвитку, інструменти державного регулювання та засоби стимулювання інновацій [2]. Подальше державне регулювання інноваційної діяльності дістало своє відображення у Законах України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2011 р.) та «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (2006 р.).

Для стабілізації аграрного виробництва та підвищення ефективності функціонування аграрного ринку доцільним є ознайомлення з досвідом зарубіжних країн, де використовується система прямих і непрямих важелів державного впливу: регулювання цін і фермерських доходів, бюджетне фінансування, кредитування, оподаткування, стабілізація ринку сільськогосподарської продукції тощо. Успіхи сільського господарства країн Західної Європи, США, Канади, Японії, Китаю зобов'язані не стільки розвитку ринкових відносин у цих країнах, скільки обмеженню дій ринкових механізмів саморегулювання з використанням зовнішніх важелів впливу. Це державна підтримка сільського господарства через дотації, ціни, квоти, кредитну й податкову політику тощо.

Загальносвітовими особливостями державного регулювання аграрного ринку є:

- дотаційність аграрного сектора, рівень якої у розвинених країнах коливається, як правило, в діапазоні 30–80% від вартості виробленої продукції;
- державне сприяння розширенню ємності національного аграрного ринку і стимулювання експорту аграрної продукції на світовий ринок.

Розвинуті країни домагаються відкриття аграрних ринків країн, що розвиваються, закриваючи при цьому свої ринки, що в умовах глобальної конкуренції приводить до стагнаційного розвитку аграрного сектора та згортання сільськогосподарського виробництва в країнах з перехідною економікою [3].

Також виокремлюються три моделі науково-інноваційного розвитку. До першого блоку належать країни: Англія, Франція, США, які орієнтуються на лідерство в науці, реалізацію масштабних цільових проектів. До другого блоку країни: Німеччина, Швеція, Швейцарія, які стимулюють процеси поширення нововведень та створюють сприятливе інноваційне середовище. Третій тип країн: Японія, Південна Корея, стимулюють нововведення шляхом розвитку інноваційної інфраструктури, сприяють використанню досягнень світового науково-технічного прогресу та координують дії різних секторів у галузі науки і технологій [4, с. 88].

Досвід державного регулювання європейських країнах свідчить про принципово нову схему взаємодії держави і господарських суб'єктів. Цей підхід пов'язаний з прямим вирішенням економічних проблем через створення ефективних, прозорих інструментів регулювання.

Слід визнати, що Україна порівняно з розвинутими країнами програє по головних показниках ефективності виробництва: продуктивності праці, техніко-технологічній забезпеченості, енергоємності, врожайності сільськогосподарських культур, продуктивності худоби. Тому існує лише один основний чинник, який може забезпечити успіх у конкурентній боротьбі – це новітні технології [5, с. 5].

У зв'язку з ситуацією, що склалася, можливими шляхами вирішення проблеми вітчизняного сільського господарства буде:

- використання сучасних технологій розвинутих країн, в результаті чого відбувається спільний із закордонними компаніями вихід на світовий ринок;

– направлений виключно на ринок власних високих технологій та відповідної продукції, на визначення пріоритетних напрямів науково-технічних досліджень, концентрації на них ресурсів і підвищення мотивації колективів учених, робітників та інноваційних структур. Найбільш ефективним з точки зору надійної перспективи розвитку аграрної економіки, є другий підхід з одночасним використанням окремих елементів першого.

Для підвищення конкурентоспроможності сільського господарства слід створити національну інноваційну модель розвитку галузі на основі комплексного поєднання науки, наукового обслуговування та інноваційної інфраструктури. Управління інноваційною діяльністю в аграрному секторі повинно охоплювати блок управління (управління агропромисловим виробництвом, науково-технічним прогресом та інноваційним процесом), аграрну науку, інформаційно-консультаційну діяльність та освоєння інновацій на сільськогосподарських підприємствах.

Створення інноваційних програм, які включають в себе узгодження організаційних питань, створення та впровадження інноваційних продуктів є особливо важливим для активізації інноваційної діяльності. Так, у травні 2007 р. у Вінниці було підписано угоду про співробітництво між корпорацією Науковий парк «Київська політехніка» й Вінницькою обласною державною адміністрацією. Цією угодою передбачається створення інфраструктури наукового парку, а також відкриття у Вінницькій області філіалу першого в Україні технополісу, аналогічного за структурою Силіконовій долині в США, яка є прикладом успішного формування інноваційної інфраструктури [6].

Таким чином в процесі дослідження неможливо оминати увагою той факт, що Україна все таки розпочала інтеграційний процес у напряму міжнародного співробітництва у інноваційній сфері та розвитку трансферу технологій.

Однак, лишаються відкритими ряд проблем, пов'язаних з розвитком інноваційної складової АПК. Серед них найсуттєвішими є уповільнення та скорочення кількості і якості виконаних наукових розробок, зменшення чисельності винахідників-раціоналізаторів, що спровоковано зменшенням державного фінансування наукової діяльності.

Підсумовуючи, варто зазначити, що незважаючи на проблеми, Україна має потенційні можливості для успішного здійснення інноваційної діяльності в аграрному секторі. Для цього необхідно виконати ряд заходів: забезпечити стабільну економічну ситуацію та створити сприятливий інвестиційний клімат для залучення інвестицій в аграрний сектор; зорієнтувати фінансово-кредитні установи на надання кредитів аграрним виробникам, що займаються інноваційною діяльністю.

Список використаних джерел:

1. Готра В.В. Інвестиційні передумови формування інноваційного потенціалу АПК / В.В. Готра // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 2. – С. 169–177.
2. Про інноваційну діяльність: Закон України N40-IV 4 липня 2002 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

3. Майстро С.В. Сутність та напрями державного регулювання аграрного ринку в зарубіжних країнах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/06-MAYSTRO.pdf>.

4. Фатхутдинов Р.А. Інноваційний менеджмент: учеб. для вузов / Р.А Фатхутдинов. – М.: ЗАО «Бизнес-школа», 2003. – С. 88.

5. Зарубежный опыт стимулирования инновационной деятельности / Бизнес-информ. – 1996. – № 1–4.

6. Саранчук Г.М. Інноваційний розвиток сільського господарства як основа підвищення його конкурентоспроможності / Г.М. Саранчук Інноваційна економіка. – 2010. – № 1. – С. 26–32.